

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kétfel, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányőssédekben.

Mi lesz a katolikus egyházzal.

Mint a fentebbi cím is mutatja, az alábbiakban meglehetősen úgynevezett „papos” írásban lesz része az olvasó publikumnak, ha ugyan részánja magát az olvasásra.

Tapasztalásból tudom, hogy semmi sem hangolja le annyira a hívő embert, semmi sem hűti le jobban energiáját, mint az a látvány, hogy az egyház az egész vonalon hátrébb szorul, az a meggyőződés, hogy a katolicizmus úgy, amint van, leélte magát, jövője nincs.

Allandóan éber figyelemmel kísérem a nemkeresztény sajtó működését s napról napra látom törekvését, mely oda irányul, hogy ezt a tudatot, ezt a meggyőződést lehetőleg alaposan belenevelje a közönségbe. S ha ez sikerül neki, célt ér, mert elvégre is veszett ügyet senki sem támogat szívesen, hanem hagyja pusztulni azt, ami pusztulásnak indult. Minek ott erőlködni, ahol már semmi sem segít?

A Pesti Hírlap egyik legutóbbi számában a többek között a következő „távirat” ragadta meg figyelmemet. A portugál forradalomról illetlen módon táviratoz egy kis borzasztó riporter a magyar újságolvasó publikumnak a budapesti redakció cigarettafüstös szobájából:

A forradalmárok megtámadták a Grata kolostort. A barátok egy ideig löttek a támadókra, majd fejvesztetten menekültek egy titkos alaguton át, mely még az inkvizíció korából való.

Majd alább:

A portugál kormány a Vatikánnal a diplomáciai összeköttetést megszakította. S befejezésül:

Ma már tehát — *Ausztria-Magyarország az egyetlen katolikus állam Európában*, mely még követséget tart fenn a Vatikánban.

A tendencia világos. Szegény barátok ott a Grata (vagy milyen?) kolostorban lövöldözzenek a forradalmárokkal, ha lennének puskapörök. De mikor nincs! Menekülnek az „inquisitív korabeli alaguton át.” Ugy kell nekik, ime a sors büntetése! Az összes európai államok tütyülnek arra az öreg papa ott a Vatikánban, aki immár egy nagy nulla. Egyedül Ausztria-Magyarország még az az obskurus ország, hol adnak valamit Rómára. Jó lesz ezen a középkori állapotban nálunk is minél előbb segíteni!

Körülbelül ezeket olvastam ki a Pesti Hírlapnak abból a bizonyos számából, s meg vagyok róla győződve, hogy ugyanezt olvasta ki még százezer ember (persze kritika nélkül) nagy-Magyarországon.

Ez pedig nagy baj! Ki törődnek egy ilyen elággott, tönkrement wrackkal? Hadd pusztuljon!

A baj lényege pedig nem ott van, ahol a sorok türelmes olvasója sejti. Itt, kérem, nem az Egyházzal van szó, hanem az olvasók lelkéről. Az áll, az él, de ez — hajótörést szenved.

Nagy veszedelmünk nekünk magyar katolikusoknak, hogy a világ folyását szörnyen szűk látókörből nézzük s fogalmunk sincs arról a nagy, hatalmas előrehaladásról, melyet a katolikus egyház élete világ-

szerte felmutat. Egyik országban földzik, szóval dobálják, másutt diadallal hordja zászlaját. Franciaország eltűnő, Németországban világpolitikát csinál; Portugáliából elűzik szerzetesait, Angliában tizezren térnek be évenként kebelébe; Spanyolország a kulturharc küszöbén áll, Kanadában az eucharisztikus kongresszuson százezer ember nyilvános kömeneten hajt térdet az Oltári-szentség előtt.

Sajnos, a közönségünk a zsidólapok híradása révén csak az előbbiekről értesül, a diadalról, a haladásról ki beszél, ki ír neki? Boldog emléktű XIII. Léo pápa ünnepeztetését éves uralkodása alatt 2 pátriarchátust, 34 érsekséget, 118 püspökséget, 85 apostoli vikariátust, 85 prefekturát állított fel világszerte! Ki tud ezekről?

A múlt napokban egy végtelentlennulnáságos és vigasztaló tárcát olvastam egyik katolikus napilapunkban. Arról van szó benne, hogyan halad a katolikus egyház diadalmos erővel túl az oceanon, az Egyesült Államokban. A Fejérmegyei Napló érdemes szerkesztője rövid kivonatot készített belőle s adott le a hírvetőben olvasói számára. Nekem az volt a meggyőződésem, hogy bár volt ezzel a kis kivonattal megelégedni. *Kérészem: e lap mai számában az egész tárcát fém, hiszem, okulásra azoknak, akiket az ilyen világproblémák érdekelnek.* Érdemes elolvasni.

Egyébként pedig erős meggyőződésem, hogy Fehérvár katolikusainak nagy jövője lesz az a nálammal hívatottabb előadó, ki a katolikus kör-és Iden tervbevett apologetikus kurzusa folyamán ezt a kérdést ala-

A katolicizmus terjedése Észak-Amerikában.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Klein Félix francia abbé, ki már évek óta behatóan tanulmányozza az amerikai Egyesült-Államokban a katolikus vallás elterjedésének ügyét, nemrégiben megjelent s már is több kiadású könyvében („A holnap Amerikája”) meglepő adatokkal számol be arról, hogy milyen jövő vár az új világban a kath. vallásra.

Klein a helyszínen, közvetlen tapasztalatai alapján szedte össze adatait. Ismételve beutazta Észak-Amerikát. Mindenütt a legmegbízhatóbb forrásokból merített s így fáradságos tanulmányainak eredményeit annyival is inkább nyugodtan fogadhatjuk el megbízhatóknak, mert a tudós író neve ma Franciaországban a legjobb hangzásúak közé tartozik, amennyiben Klein számos munkájával bizonyította már be, hogy mennyire alapos és milyen nagy készütséggel bír.

*) Abbé Félix Klein: „L'Amérique de demain.” Paris 1910. Plou-Mourrit et Cie. 3 franc, 50 centime.

Különösen érdekesek munkájának a katolicizmus elterjedéséről való legújabb statisztikai adatai. Valóban a kereszténység legelső évszázadjaig kell visszamennünk, ha a kath. vallásnak Amerikában az utolsó száz év alatti bámulatos elterjedéséhez hasonló példát akarunk találni.

Legtöbbet köszönhetni a katolikus vallás kolosszális gyarapodásának a bevándorlásnak ki-vül, mely mintegy 6—700.000 hívővel szaporítja évenként az amerikai katolikusok számát, a Chicagóban 1905-ben — tehát mindössze 5 évvel ezelőtt — alakult, „Catholic Church Extension Society”-nek. Ha ez a gyarapodás továbbra is az eddigi mértékben fog haladni, akkor biztosra vehetjük, hogy 25 év múlva Észak-Amerika lakosainak több mint fele, azaz 50—50 millió lélek a róm. kath. vallásához fog tartozni s ez bizonyára egyike lesz a legcsatározottabb bizonyítékoknak arra nézve, hogy a kath. vallás ma sem vesztett semmit örökifjú frissességéből, mert ime a világ legmodernebb népességének is kielégítő szellemi igényeit, sőt ott uralkodó vallássá képes felküzdeni magát.

1905. október 18-án két érsek, 2 püspök, 8. jelkés és 7 világi ember alakította meg a „Catholic Church Extension Society”-t. Amerikában mindent gyűlölettel kezdenek. Így volt ez-

zel az egyetlennel is. Kibocsátottak egy felhívást a adakozásra.

Mindjárt a következő hónapban 5000 kor. adomány folyt be, mely egy pár hónap múlva havi 25.000 korona átlagos bevételre emelkedett, úgy, hogy egy-és háromnegyed év alatt az alárt összegek megközelítették a 900.000 koronát. Ha a hideg számító yankee két év alatt 1 milliót képes összeadni egy eszményi célra: a katolikus vallás terjesztésére, az biztos jele annak, hogy újabb két év alatt már két milliót fog adni s nem kell hozzá egy évtized, együtt lesz tíz millió. Ez pedig még Amerikában is olyan összeg, mellyel már lehet valami nagyszabású dolgot kezdeni.

S az egyetlennel bámulatosan buzgólkodott. Alakulása után nemsokára 1000 pap és 12.000 világi tagja volt. A pápa személyes áldását küldte a neves vállalatra, mely 1908. Április óta lapot is ad ki, hol egyik hónapról a másikra pontosan beszámolnak az elért sikerről és az „Extension”-bámulatos terjedéséről. 1908 novemberében pedig már kongresszust tartanak Chicagóban, hol örömdetesen konstatálják, miszerint több, mint tíz alapító tag van (25.000 koronájával) s majdnem 200 olyan tag jelentkezett, ki 5000 koronát adott; azónkívül pedig,

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

EZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ

Nagy választék ág. és asztalneműkből,

fehér és színes barchetok, stb.

Olcsó szabott árak.

Mai lapunk 4 oldal.

00000562

sági tagok fele kiesik az idén s helyettük újakat választanak. A választások nov. 14-én lesznek. Alább felsoroljuk a kilépő tagokat és a választások elnökeit. Kilépnek: Abán Dr. Szűts Andor, Szabó Gyula, választási elnök Detrich Zsigmond, Veréscsán Keifer János, választási elnök Gerőfi Gyula, Adonyban Csöngedy Gyula, Szatmáry Gyula, Sajgó Gusztáv dr., választási elnök Huszár Dezső, Acsuton Szabó József, Vörösmarty Mihály, v. elnök Tamásy Árpád dr. Baracsán Galter Frigyes, Tatay Lajos, v. elnök Tarafás Béla, Bicskén Bogya Károly, Blauhorn Jenő, Kontra József, v. elnök Gömbös László, Bodajkon Andocsy Ferenc, Szentiványi Károly, Dömötör Géza, v. elnök Helthy Imre, Csákberegyben Benkő József, Grünfeld Ignác, v. elnök Udvardy János, Csákváron Dézsi Mihály, Ráczi Endre, v. elnök Szabó Sándor, Cécán Pordány István, Szűts Endre, v. elnök Szuha Dénes, Csórton Penc Gyula, Tomán Antal, v. elnök Édes István, Fehérvársurgón Guti Căbor, Keresztes Gábor, v. elnök Kenessey Gyula, Duna-entelén Kenessey Gyula, Nagy János, v. elnök Szávitics Miklós, Sáregresen (Vajta, Igar Pusztasárgos) Vida Lajos, Mészöly János v. elnök Boros Károly, Ercsiben Komáromy Mátyás, Dömötör József dr. Cirmusz Viktor, Érden Holcsay Ágoston, Jülleik Henrik v. elnök Mátta Árpád dr. Etyeken Cimbál Ferenc, Hemerlein Ádám, v. elnök Magdits István, Felcsuton Lauchsz József, Fritzenschaft János, v. elnök Vető Zsigmond dr. Herczegfalván Láyér Nándor, Simon Róbert, v. elnök Vajda Gyula, Iszka-szentgyörgyön Moizer József, v. elnök Braundt János. Isztiméren Haáz Márton, v. elnök Kovács Béla, Kálozon Radnich Imre, Magyar József dr. v. elnök Szabó István, Sárkeresztiesen Babay Kálmán, Pálty János, v. elnök Ujlaky Kálmán, Lovasberegben Hartal Mihály, Móhl Ferenc, v. elnök Ciráky Antal gróf, Mátyon Balogh Sándor, id. Bárány József, v. elnök Molnár Lajos.

Móron (I. ker.) Vas Ferenc, Vencel József, v. elnök Vas Ferenc, Móron (II ker.) Müller Rezső, Kovács Sándor v. elnök Turmayer Gyula, Pusztavámon Unger György, Helthy Árpád, v. elnök Fülöp János. Pákoz-

don Kis Péter, Kornis Boldizsár, v. elnök Bóné Gyula, Pátkán Lantay Pál, v. elnök Schier József, Nagypérkátán Ujfalussy György, Medgyesy József, v. elnök Berényi György, Polgárdin Schweiger Ferenc, Szalay László, v. elnök Tóth Károly, Rácalmáson Ildényi Ferenc, v. elnök Pajzs Gyula dr. Sárborádon Mészöly Endre, Forgách Endre, v. elnök Huszár Ágoston, Sárkeresztúron Szauer László, v. elnök Vész Ignác dr. Sárszentmiklóson Vancsary Dezső, Arvay Zoltán, v. elnök Vancsary István, Sárosdon Jenisch Ádám, Kis István, v. elnök Pekete Izidor dr. Seregélyesen Kis István, Jónás János, v. elnök Lukács Jenő, Soponyán Szabó Kálmán v. elnök Csizmadia József, Sárszentmihályon Brunkala Imre, Mentler Jenő dr. v. elnök Gyurkovits József, Tácon Kálmán Vince, Báthory József, v. elnök Kutassy Ferenc, Válon Várady Sándor, Balogh Gyula, v. elnök Köhler Albert, Velenceén Deésy Károly, Ujházy Sándor, Végh István, v. elnök Mészly István, Zámolyon Gulys Kornél, v. elnök Korniss Boldizsár dr.

Az új bizottsági tagokat 6 évre választják.

— Az utca közbiztonsága. Rövid két nap alatt két merénylet történt a fehérvári utcákban, igazolásul annak, hogy utcánk közbiztonsága nagyobb rendőri ellenőrzést kíván. Ma reggel 5 óra tájban a város kelles közepén a Bank-utcaiban Szele Mihály Bástya-utcai lakosra rá lött valaki az épülete felében levő Huszár-ház egyik ablakából. A lövés nem talált, de azért kívánatos, hogy a rendőrség a legnagyobb eréllyel járjon el a dologban.

— Közgyűlés a városházán. Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága folyó évi október hó 15-én délután 3 órakor a városházán nagyteremben rendes havi közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: Gróf Zichy János vallás és közoktatásügyi miniszter megköszöni a város részvétélét. — A házipénztár és ezzel kapcsolatos pénztárak 1911 évi költségelirányzata s a közigazgatási kiadónak erre vonatkozó jelentése. — Az árvaház; az agintézeti, a Szt. Sebestyén templomi, a Szt. Donát kápolnai, az egyesített temető kálvária, az iskola alapítványi, a szegény intézeti, a tiszvári, az utadó pénztár

1911—12 évi költségelirányzata s a közigazgatási kiadónak erre vonatkozó jelentése. — Közigazgatási kiadó jelentése a Peto Miksa közgyöközi telkéből 58 □-os átvételről célzó közgyöközi határozat megválasztásáról. — A városi tanács javasolja, hogy a helyi múzeum egyesületeknek a kért 500 K évi segélyt megadjuk. — Az agintézeti nyersanyag és kenyérszállítás vállalatba adása 1911 évre.

— Az ősi ember lehetetlené tételére rendelkezlet adott ki Veszprém vármegye alispánja, Koller Sándor. A rendelkezletet nem végérvényes, csak ideleges és a — kolerajárvány okja meg. A kolerajárványra való tekintettel intézkedik az alispán, hogy akadályoztassék meg a vásárok, piacok, bucsúk, zárandókatok betfitésához hasonlóan az ősi zárandók is. A rendelkezlet megküldötték vármegyénk alispánjához is, hogy meggyenk közsegeivel tudassa. Az ősi ember importjának nagy részét persze a mi meggyenk népe szolgáltatja. Az intézkedés, az ősi ticsók-bogártelep megrendszabályozása, amint értesülünk, az első lépés ahhoz, hogy lehetatlenné tegyék az ősi ember néprontó, népbudító üzemet. Kár, hogy elkerülte a közigazgatási hatóságok figyelmét.

— A város legelői. A legelőit rendezése tárgyában ma d. e. 11 órára értekezletre hívta össze az érdekelte gazdákat. Az értekezleten az elnök Saára Gyula dr. ismerlettő a legelőrendezés terveit: A főmérnök két héten belül készítse el a város két legelőjének térképeit a hasznavehető területek kijelölésére. Azután a város meg fogja keresni a földmivelésügyi miniszteriumot, hogy küldje ki szakbiztóst. Ha a küldött megérkezik, az érdekelte gazdák meghívásával a helyszínen fogják megállapítani a teendőket. Az értekezleten Kégl Miklós előadta, hogy neki részletes tervei vannak a legelő rendezésre vonatkozólag, azonban a terveket egy nagyobb értekezlet elé ohajtani vinni. Az értekezleten jelenlevők végre abban állapodtak meg, hogy a miniszterium tisztviseletének megérkezésével egyidejűleg egy nagyobb értekezletet fognak tartani s felkérték Kégl Miklóst, hogy terveit írásban adja be s az értekezleten bővebben Kommentálja. Intézhedett még az értekezlet arra vonatkozólag is, hogy a legelőrendezés költségei felől tájékozódjanak s hogy a költségek fedezetét jelöljék meg.

Egyeseknek adakozása valóban meglepő. Emilitük meg például a két Creighton (John és Edward) által a nevüket viselő egyetemre Omaha városában (Nebraska) tett óriási alapítványokat. Ezt az egyetemet jezsuiták vezetik, ami egyúttal azt jelenti, hogy a tudomány legmagasabb színvonalán áll. A két Creighton szegény irlandi szülőktől származott, de különféle szerencsés kereskedelmi vállalatok utján óriási vagyonra teker szert. Ők is, mint a szintén ir származású Carnegie, milliókra rugó adományokkal igyekeztek meghálálni Istennek szerencsés vállalatukat. Nekik köszönhető sok egyeben kívül többek közt az, hogy ezen a nagy és híres katolikus egyetemen a hallgatóság egy része nem fizet tandíjat, mely pedig Amerikában meglehetősen magas. Edward 1874-ben, John 1907-ben halt meg. A pápa a Szent-Gergely-renddel, a római grófi címmel tüntette ki, ezt a nemes adakozást, mely oly hatalmas elővédet teremtet az amerikai katolicizmusnak.

A középkor és mai Amerikai katolikusai között nem egy hasonlatosságot lehet felfedezni. Ilyen például az amerikaiaknak a monumentális katolikus székesegyházak felépítésére irányuló buzgalomuk.

Míg Európában egy-egy új hatalmas templom felépítése elég ritka és évtizedeket vesz igénybe (például csak vegyük a már majdnem 60. év óta épülő linzi dómot), addig Amerikában csaknem gombamódrá nőnek ki a földből a szebbnél szebb, impozánsnál impozánsabb cathedrálisok.

Ma alig van az Egyesült-Államokban állam, melynek ne lenne legalább egy dómjá, vagy pedig ne állana építés alatt. Legalább is már gyűjtene rá. És milyenek e templomok! Tessék megnézni a Richmond-i (Virginia), a Newark-i (New-Jersey), a covington-i (Ken-

tucky), a dallas-i (Texas), a pittsburgt (Pennsylvania), a seattle-i, vagy az épülés alatt levő saint-louis-i, salt-lake-i, boise-i, helenait, omahait, saint-paul-i stb. Minő szegény ez ránk európaiakra, különösen a francia katolikusokra, kik még meglevő remek székesegyházait is már-már pusztulni engedik.

Es minő nagy esemény egy új székesegyház alapkövének letétele. Még hónapok mulva is beszélnek róla. Vegyük csak a saint-paul-i templom alapkövetételének ünnepeit 1907 júniusban.

Erre az alkalomra nem kevesebb, mint 60'000 ember érkezett a városba, hogy jelen lehessen az ünnepeken. Hill, a híres „vasutkárrály”, ki protestáns, de neje és gyermekei katolikusok, saját fejedelmi villáját bocsátotta az öt vendégerke és huszonhárom vendégpüspök rendelkezésére. Azonkívül több millió koronát adományozott a papnövélde részére is. Háromszázötven pappól, a katolikus plebániák kiküldöttjeinek és a katolikus egyleteknek 30'000 főből álló menete asszisztál az alapkövetélnél, melynek beláthatatlan nézősereg szemlélője volt, élükön a hivatalosan jelenlevő John A. Johnsonal, Minnesota állam kormányzójával és egyéb előkelőségekkel. A pápa és Roosevelt, akkori elnök üdvözlő sürgönyöket küldtek. Ez utóbbi a többek közt azt táviratozták: „A mi szeretés Amerikában a szabadság és a vallás természetes szövetsége és két kézbe leve haladnak előre (In this fortunate country of ours, liberty, and religion are natural allies and go forward hand in hand.) Mit szólnak ehhez a mi szabádgondolkodóink, kiknél a vallás magánügy”? ...

Kanadában szintén nem kevésbé örvendetek a katolikus vallás gyors elterjedésére vonatkozó adatok. Lássunk innét is néhány adatot. Winnipegben Mgr. Taché mindörése 1870. jun. 15-én mondta el az első misét egy kis ora-

tóriumban, ma Winnipegnek már 6 plebániája van. Midőn 1845-ben az első érsek jött Nyugat-Kanadába, mindössze 6 katolikus papot talált. Ma itt két érsekség és 5 püspökség van. Egyedül a Szent-Bonifác egyházmegyében 205 lelkes, 93 templom s majdnem ugyanennyi iskola 16 különféle jótékonyági intézet található 88'000 hívóval. Egész Karadában pedig 8 érsekség, 25 püspökség, majdnem 4000 kath. pap, 2506 templom, 14 papnövélde, 47 egyetem, és kollégium, 263 jótékonyági intézet és harmadfél millió kath. hívó volt 1907-ben. Ma a lakosság kétötöd része katolikus s tán 10 év mulva négyötöd részben lesz az.

Ezek a futólagosan felsorolt adatok igen biztatók s alapos reményt nyújtanak arra, hogy Északamerikában a katolikus vallás néhány évtized mulva uralkodó vallás lesz. Ez pedig, tekintve Amerika óriási népességét, rendkívül nagy jelentőséggel bírhat a katolikus Egyház jövő történetében, hiszen a világ másik döntő nagyhatalmassága: Anglia szintén erősen katholicizálódik. S gondoljuk el, hogy milyen óriási léptekkel fog akkor előrehaladni Ázsia (India, Kína, Japán stb.) területén a katholicizmus ügye, ha azt az amerikaiak és angolok veszik kezükbe. Amerikában már most is nagyon elterjedt az a felfogás, hogy Japán katholicizmus tételé az amerikaiaknak van fentartva. Isten útjai csodálatosak. Az eddigi előjelékből már is következtetést vonhatunk a jövőre, mely igen biztató a katolikusokra, hogy sok csalódás és szegénység után, melyet a francia, olasz, spanyol és mondjuk: magyar katolikusok is okoztak a lefolyt évtizedekben, Rómának, Isten más nemzetei hitbuzgalmában ad kérpótlást. Ez mutatja a katholicizmus örökös modernitását és minden idők térszére való alkalmas voltát.

A nép gazdasági ismereteinek bővítésére.
Serényi Béla gróf földmivélségi miniszter az egész országban 2055 szakelőadást tett tervbe. Az előadások megtartására a gazdasági egyesületeknek nyerte meg, amelyeknek erre a célra nagyobb szubvenciót fog kiutalványozni. Mozgósítják az ősszes szakembereket, hogy a télen át a falu népe minél intenzívebben vonassék az önművelődés, szakképzés szférájába. Városunkban a tél folyamán két tantolyam rendezését tették tervbe, a megyei gazdasági egyesület pedig szintén két tantolyamot, és 20 előadást fog tartani. Ez a celtudatos népnevelés mindenesetre sok hasznot hajt nálunk is.

A város pénzügyei. Tegnap d. e. 10 óra körül ülést tartott a város pénzügyi szakosztálya Mohai Lajos p. t. tanácsos elnökletével. A szakosztály elhatározta, hogy a közgyűlésnek a következőket ajánlja elfogadásra: Az egyetemek kórházegyesületébe lépjen be a város alapítótágu 200 koronával, a berlini magyar egyesület segítségével 50 koronával, Szolnok Doboka vármegye árvízkarosultjainak segélyezésére adjon 50 koronát, a csongrád megyei károsultak segélyezésére 20 koronát, továbbá, hogy a Fejérmegyei és Székesfehérvári muzeumegyesület segítségével egyelőre 300 koronával és 200 koronával lépjen alapító tagjai közé. A muzeum segélyezésének tételét az 1911. évi költségvetésbe fogják beilleszteni.

Egy kis fiu halála. Alsótöbörzsökön Hormora István bérés kocsiárról leesett a kis fia, a 9 éves József s a kerekék teljesen összezúzta fejét. Pár percnyi kintlódás után meghalt. A vizsgálat megindult.

Gyilkosság az Öreghegyen. Borzalmas dráma játszódott le vasárnap éjjelen a fehérvári Öreghegyen, ahol két legény, aki borszivárgyát akarta kielégíteni, halálra sebesítette Nyakas István 58 éves öreghegyi lakost. A gyilkosság annál megdöbbentőbb, mert közönséges, mindennapi cseleptéből keletkezett. Az emberek annyira kevésbé veszik az életet, hogy egy asszonyi nyelvés elég alap a gyilkosságra. A közbiztonság oly nyomorúságos már nálunk, hogy hisztios ember este felé nem mer a városból távolabb egyedül járni. Különösen a szállóhegy táján, a hol a most forró murci biztatja a legénységet — határozottan életveszélyes az egyedüljárás. Az esküdtszék pedig valóssággal kezükre jár a gazembereknek. A gyengédlelkű esküdtbíró urak boldognak érzik magukat, hogy kegyelmet gyakorolhatnak s jobban félnek attól, hogy az elítélt alátkozza őket, mint hogy egy csomó újabb gyilkosságra másokat bátorítottak fel.

A gyilkosságot a következőkben ismeretjük:

Ozv. Kis Jánosné öreghegyi lakos eladó lánya, Teréz és Nyakas Mária, Nyakas István Öreghegyi lakos lánya, rossz viszonyban voltak egymással. Ha szerét tehették ráterítették egymásra a vizeslepedőt. Szólták-szapulták egymást a barátok előtt. Vasárnap délután Kis Teréz talált alkalmat arra, hogy csúf szavakkal illesse a házuk előtt elmenő haragosát Nyakas Marit, akinek hasonlóképen jó nyelve volt s nem hagyta szárazon a sértegetést. A szőhareben mégis Nyakas Mari lett a vesztés és szóval panaszkodta el atyjának a haragosának sértegetéseit. Az apa tüstént átment Kisékhez, hogy tisztázza a dolgot, azonban ő is csak durva sértegetéseket kapott. Ehhez a vesztéséhez érkezett meg Kisné fia, József és a barátja, Slezák János és azonosítva magukat Kisnéval, nekiesetek a leányát védő Nyakasnak. Nyakas sejtve a következményeket távozni kényszerült, azonban ezáltal sem

tudta elejét venni annak, hogy a nekivadult két legény meg ne támadja Kis József utána lött, a golyó azonban szerencsére nem talált. Kis és Slezák utána rohantak és kétségbeesett harc fejlődött ki közöttük. Slezák a földre teperette, Kis pedig a nála levő puskával addig verte agyba, amíg mozogni tudott. Kis rája is lött, a lövés azonban újra célt tévesztett. A borzalmas eseményről jelentést tettek a rendőrségen, ahonnan Zavaros Aladár r. alkapitány, Riffner Géza k. orvos és Sulyok János r. biztos jelentek meg a helyszínen s a szerencsétlen embert az első segélynyújtás után beszállították a Szent György-kórházba. Nyakas agya borzalmasan összevont roncrolva, ruhája vérrrel áztatva. Mészöly József dr. főorvos operációt végzett rajta, de megmentése alig lehetséges, mert többszörös koponyatörést szenvedett. A gyilkos legényeket letartóztatta a rendőrség. Slezák, aki a viaskodásban sebesüléseket szenvedett, a rakkórházban várja az esküdtszék ítéletét.

Révai Nagy Lexionát főlöstleges a fővárosi könyvtűgynököktől megredelni, mert azt épűgy szállítja Klökner Péter udvari könyvkereskedő Székesfehérvárott, részletfizetésre is.

Az őszi esküdtszék. Az idei őszi esküdtszéki tárgyalások nov. 7-én kezdődnek. A tárgyalásokra esküdtnek a következőket sorsolták ki:

Rendes esküdték: (helybeliek) Engel Sándor, Fekete Géza, Kubic János, Ofner Mór, dr. Sany Viktor, Schmid István, dr. Sahr-Endré, dr. Szabady József, — (vidékiek) Boda Sándor (Aba), Brüll Antal (Fornapuszta), Czermann József (Csákvár), Deutsch Gábor (Fornapuszta), Dóra Szilárd (Dpentele), Göttmann Andor (Hercegfalva), Griebisch Béla (Szolgaegyháza), Horhy Elemér (Szerecsenypuszta), Kommer Gyula (Alap), Koller Tivadár (Alap), Kovács Károly (Pusztaszabolcs), Lamparter Gyűző (Pusztaszabolcs), Matyok Dezső (Gárdony), Mudri János (Nagylók), Müller Dezső (Mór), Pencz Lajos (Mór), Radványi Imre (Fehérvárvárcsurgó), Stolcz Károly (Isztimér), Szluha Dénes (Alsószentiván) és Vancsay Dezső (Sárszentmiklós).

Pótesküdték: (helybeliek) Bogya Ferenc, Bogyay Andor, Hetlay Gyula, Jankovits István, Lichtnekert Ferenc, Máté Ferenc, Montskó Ferenc, ifj. Singer József és Szalay Miklós.

Ejjeli támadás. A hétfőre virradó reggelen, közbiztonsági állapotainkra igen jellemző rablótámadás történt a Budai ut és a Megyeházter sarkán. Egy elegánsan öltözött uriember megtámadta Barna Ferencné szárazréti lakost, s őt ruháitól megfosztani igyekezett. Az asszony segédkiáltásaira megjelent egy rendőr, aki előtt ugy igazolta magát támadó mint titkos rendőr, akinek mindenhez joga van. A rendőrnök csak a nagy lármára figyelmező lett Vékony Adám és neje segítségével sikerült kimenteni a szerencsétlen asszonyt támadójának kezei közül. A rendőrségre vitték, ahol Ciráki János veszprémi díjnoknak adta ki magát. Az eljárást folyamatba tették. ellene. Erdekes, hogy szabadon bocsátása után személyes szabadság megsértése címén a rendőr ellen feljelentést tett. Remek alak. A port azonban alaposan el kell venni rajta.

A cigányok Sóstut községben nagyobb szabású betöréses lopást követtek el. Éjnek idején feltörték Paulik János lakását s elemelték 500 korona értékű ruhaneműt. A gazda betörés zajára felkelt és megpróbálta elriasztani a betörőket, azonban azok lövéssel felelték. A golyó szerencsére nem talált. A cigányok, miután még összezuztak a lakásban minden összezuzhatót nagy diadalal hajtottak el.

Növnyagyasítás. Kohn Margit, ercsi illetőségű, bpesti lakos nevet belügyminiszteri engedéllyel Kerekes-rakos magyarosította.

Ha fáj a feje és korpas! Ha hull a haja és zsíros!

mosassa fejét Schampooinggal és Petróllal. (Ondolálás) hajhullámozás, (Manicure) köőrómápolás, — hajszökítés és hajfestészet.

Olcsó szabott árak

Nagy raktár hajfonatokban

5 koronától feljebb.

Az összes női hajmunkák — diszfűstűk, hajcsatok és hajtűk állandó nagy-raktára.

Koronafi K. és fia

főhercegi kamarai fodrászoknál
Nador-utca 13.

ZILZER MANÓ

ferti-, fiu- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Zögyány-Marcib-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

ferti-, fiu- és gyermekruhák

ügyszintén

papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
börkabátok, utazóbundák,
raglan-felöltők, kabátok.

A helybeli légszuszgyár a legjobb minőségű sziléziai darabos gázközszémből előállított

COAKS-át

ajánlja métermázsánkint 4 koroná árban a gyártelepen.

A ki legalább 3 métermázsát vesz egyszerre, annak a coaks-ot díjmentesen hazaszállítjuk (a ház kapujáig). Az ugyanilyen közszémből előállított KÁTRÁNY ára métermázsánként 6 korona a légszuszgyárban, előzetes készpénzfizetés ellenében. Egész vaggonrakomány rendelése esetén kedvezményes ár megegyezés szerint.

Kátrányunk nagyon alkalmas szűzők készítésére és mindennemű fának konzerválására.

A székesfehérvári légszuszvilágítási társulat igazgatója:

MRAZ W.

Olcsó, szolid, szabott árak. Knazovitzky Bela Olcsó, szolid, szabott árok.

Divatruházaja ajánlja őszi újdonságait:

Borsaltno, Gyukits, Hagib kalapok, Kobrak, Tip-Top, valódi amerikai cipők, oroszlanvédőlegű fehérméltiek.

Női kötött felsőkabátok 10 K-tól
Női sapkák 4 "

Felsőnyem férfi és női esernyők 4 K-tól
Kötött téli soknik 40 fillől

Posztó és sárcipők, szőrmeárúk.

Triev gombos női keztyűk 35 fillől
Gyermek bőrcipők 1-70

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.